

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/ ПОЛИНА ЙОРДАНОВА/

Зап.14/17.09.2019г.

процедура за превенция на насилието над децата в детска градина

1. Цели на превенцията на насилие над децата:

1. Здравословно общуване между хората-децата и възрастни.
2. Формиране у децата на предсвции за собствената им личност, за другите около тях, за тяхната култура и бит; възпитаване на активна жизнена позиция, доброжелателност и нравствено поведение, нагласи за толерантност към различieto, неприемане на насилието.
3. Насочване към достъпни психотерапевтични услуги и програми, предлагащи компетентна професионална помощ на нуждаещите се.

1. Дейности в детската градина за превенция на насилието над деца са насочени към:

- 1.Повишаване квалификацията на служителите в посока разпознаването на деца, преживели насилие;
- 2.Проучване на причините за различно по вид насилие над и срещу деца-физическо(пряко или косвено), вербално(пряко или косвено)и т.п.
- 3.Консултиране на родителите с проблемни деца и насочването им към служби за психологически консултации и психотерапия на деца, срещи, разговори;
- 4.Подпомагане работата на учителите:
 - насоки за работа на учителите за преодоляване на проблемни ситуации с проблемни деца;
 - проучване на семейната среда;
 - индивидуална работа с проблемни деца- с проблеми в общуването и обучението;
 - използване на интерактивни методи от учителите за ограничаване на неприемливо поведение при децата чрез игри, музика, участие в самостоятелно избрани творчески дейности-рисуване, апликиране, преразказ, разказ; беседи: дискусии; лекции; срещи-разговори за споделяне на личен опит и коментари;
 - запознаване на родителите с „ Правата на децата“ и процедурата за превенция на насилие на деца в ДГ№165;
 - планирани ситуации на теми за превенция на насилието-развиване на положителни нагласи за здравно възпитание и социално поведение на децата.Те трябва да познават собственото си тяло, да разбират неговата неприкосновеност и в този смисъл да са способни да отказват неприятни контакти. Загрудненият и срамът в разговорите за насилието да са сведени до минимум.Децата трябва да осъзнаят собствените си усещания,преживявания и поведение. Да се развие у тях положителна самооценка и чувство за самоуважение;
 - актуализиране на Закона за закрила на детето, Етичния кодекс за работа с деца;

-актуализиране на Правилникът за вътрешния трудов ред и Правилникът за безопасни условия на възпитание, обучение и труд;

-актуализиране на механизма за действие при инциденти с деца-периодичен инструктаж.

III. Процедура за превенция на насилие на деца

1. При установяване на насилие на родител над дете: служителите в детската градина прилагат предвидените действия за решаване на възникналия проблем – разговарят с родителите на потърпевщото дете, уведомяват директора на детската градина. Директорът разговаря с родителите и при необходимост сигнализира Агенция за закрила на децата.

2. При установяване на насилие на дете над родител: учителите разговарят с родителите, уведомяват директора. Директорът разговаря с родителите на съответното проблемно дете и ги насочва към служби за психичеки консултации и психотерапия на деца.

3. При установяване на насилие на дете върху дете: служителите в детската градина прилагат предвидените действия за решаване на възникналия проблем, разговарят с родителите на агресивното дете. След изчерпване на всички предвидени действия в групата, за извършването на които директорът е уведомен, при нерешаване на проблема, той разговаря с родителите на агресивното дете и ги насочва към служби за психически консултации и психотерапия на деца.

4. При установяване на насилие на служител от детската градина върху дете: родителите или други служители от детската градина уведомяват директора на детското заведение. Той изисква писмени обяснения от служителя, който е приложил насилие и действа съгласно разпоредбите на КТ.

Правото на детето на закрила срещу насилие е дефинирано в чл.11 на ЗЗД.

- чл.11.(1) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в дейности , неблагоприятни за неговото физическо, психическо, нравствено и образователно развитие.
- (2) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо и психическо или друго насилие и форми на въздействие, противоречащи на неговите интереси.
- (3) Всяко дете има право на закрила срещу използване за просия, проституция, разпространяване на порнографски материали и получаване на неправомерни материални доходи, както и срещу сексуално насилие.
- (4) Всяко дете има право на закрила срещу въвличане в политически, религиозни и синдикални дейности.

Органите за закрила на детето са:

- председателя на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага при осъществяване на неговите правомощия;
- министъра на вътрешните работи и администрацията, която го подпомага при осъществяване на неговите правомощия.

В закона за закрила на детето е регламентирано задължението на всеки, на когото стане известно, че дете се нуждае от закрила, да сигнализира органите за закрила на детето.

Чл.7.(1)(Доп.-ДВ,бр.36 от 2003г.) Лице на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавна агенция за закрила на детето и Министерството на вътрешните работи.

(2)Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна. Конкретните мерки за закрила на децата, включително и от насилие, се осъществяват от дирекциите „Социално подпомагане“, в които има отдел за закрила на детето. Отдели за закрила на детето има създадени във всички общини на страната. Сигналът може да бъде подаден от самото дете, родителите, физически лица, държавни органи или други юридически лица. Сигналът може да постъпи в отдел „Закрила на детето“ писмено, устно или чрез активно набиране на информация от социалните работници в отдела. По принцип анонимни сигнали не се разглеждат, но това не важи за случаите, отнасящи се за насилие над дете. Когато в ОЗД се получи сигнал за нарушаване правата на детето, включително и за насилие на дете, социален работник от отдела събира информация, която му позволява да оцени достоверността на сигнала. Той прави проучване на случая, като събира информация за положението на детето и семейството т най-различни източници. Въз основа на това се взема решение дали детето се нуждае от закрила и се определят конкретните мерки за закрила. В случаите, когато безопасността на детето не може да бъде осигурена, социалният работник може да поиска съдействие от полицията. Специализираните органи на Министерството на вътрешните работи могат да предоставят полицейска закрила на детето.

Чл.38.Полицейската закрила е спешна мярка,която се взема, когато:

- 1.Детето е обект на престъпления или има непосредствена опасност за живота или здравето му, като и когато има опасност то да бъде въвличено в престъпление;
- 2.Детето е изгубено или е в безпомощно състояние;
- 3.Детето е останало без надзор.

Мерки за полицейска закрила:

Чл.39.(1) Специализираните органи на Министерство на вътрешните работи могат:

- 1.Да настанят детето в специални помещения, като не се допуска контакт с лица.

общуването с които може да има вредно въздействие върху него;

2. Да настанят детето в специализирани институции, като при необходимост да му бъде осигурена охрана;

3. Да върнат детето при родителите му или при лицата, на които е възложено изпълнението на родителските функции.

(2) Специализираните органи по ал.1 запознават и обясняват на детето по разбираем за него начин предприетите мерки и основанието за тях.

Възможностите за сигнализиране на системата за закрила на детето при разпознаване на дете, жертва на насилие, трябва да се познават от всеки, който работи с деца. Те могат да се използват пълноценно и в най-добрия интерес за детето, единствено, ако съществува екипна работа, както вътре в детската градина, така и между детската градина и органите за закрила(Отделите за закрила на детето към дирекции“Социално подпомагане“, органите на МВР).Работата по прекратяване и предотвратяване на насилието върху едно дете започва с подаването на сигнала.

Разпознаване на физическо насилие.

Физически индикатори:

- Нелекувани травми:
- Неправдоподобни или объркани обяснения за травмите;
- Натъртени места с формата на пръсти върху тялото, ръцете и краката, които могат да бъдат индикация за това, че детето е било силно стискано. Такива натъртвания на крайниците разположени отпред и отзад, могат да означават, че детето е било разтърсвано.
- Натъртвания, които имат форма на ръка или друг предмет, с които детето може да е било удряно;
- Натъртвания по бузите, особено при по-малките, понякога съпроводени от нарушения на дермата, може да са индикация, че детето е било стискано за лицето докато е хранено насила или в опити да бъде спрян плачът му.
- Малки кръгли изгаряния, които може да са причинени от цигара.Случайните изгаряния от цигара са по-малко дълбоки. Множество изгаряния от цигара.Изгаряния на необичайни места или с добре очертана форма.Възможно е на изгореното място да се види формата на горещия източник
- Насипени очи, особено когато обясненията са незадоволителни, например за падане върху равна повърхност:
- Следи от ухапване. Те могат да бъдат причинени от друго дете, но лекарите обикновено могат да направят разлика между ухапване от дете и ухапване от възрастен;
- Вътрешните травми могат да предизвикат болка, треска, повръщане, безпокойство и затруднения при дишането;
- Счупванията на костите могат да доведат до неправилно седене или стоене на детето, до неспособност да се придвижва лесно, държане на крайниците в неестествено положение и общ вид показващ, че детето изпитва болка;
- Травмите по главата могат да предизвикат сънливост, вялост, припадаци, повръщане, изпадане в безсъзнание и кома. Детето може да бъде мълчаливо, бледо или посиняло и да има не здрав бщ вид. Очите му може да блуждаят.

Физическото насилие може да включва:

- Разтърсване на детето, ритане, удряне, биене с юмрук, нанасяне на побой върху детето, бой с предмет;
- Изгаряне, изгаряне с пара;
- Душене или задушаване;
- Скубане, стискане, дране, щипане, извиване или изкълчване на части от тялото му;

- Блъскане, хвърляне на детето или хвърляне на предмет по него;
- Прорязване, мушкане, пронизване.

Поведенчески индикатори:

- Страх да се прибере вкъщи;
- Отговарят едносрично на въпроси;
- Децата се обезпокояват от контакт с възрастни;
- Детето играе агресивно като често наранява връстниците си;
- Разтройват се, когато плаче друго дете;
- Празно или студено вторачване;
- Лежат притихнали, изучавайки обкръжението;
- Имат лоша представа за себе си- смятат, че са заслужили насилието, понеже те самите са лошите;
- Прекалена отстъпчивост и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- Крайности в поведението- агресивност или пасивност;

Към съмнения за физическо малтретиране могат да насочат и някои факти, свързани с търсенето на медицинска помощ във връзка с травми на детето, като:

- Родителят обяснява , че детето само се е наранило;
- Необяснимо отлагане на търсенето на медицинска помощ;
- История, несъвместима с физическите белези;
- История за други съмнителни увреждания ;
- Детето обвинява родителя за нараняванията;
- Противоречия в съобщаваната история за нараняването;
- Многократни посещения на детето в различни медицински служби, поради наранявания.

Психическото насилие може да включва:

- Да се разказва на други хора за грешките на детето, за неговите провали, несправия;
- Непрекъснато критикуване;
- Отричането на постиженията на детето;
- Вербално насилие- обиди, негативни сравнения...
- Държане на детето в лоши условия и грижи;
- Игнорирането на детето, незабелязването му, да не се говори/ разговаря с него, да се говори пред него и за него все едно, че в момента го няма:
- Отхвърляне и безразлично отношение;
- Липса на топлина и физически контакт, например прегръдка;
- Непрекъснато подозиране и обвинение на детето, например то да бъде държано отговорно и да бъде обвинявано за поведението или действията, за случващото се на други деца или на възрастни:
- Сплашване и заплашване на детето;
- Да се казва на детето, повтарящо се или непрекъснато, че то не е желано, не е обичано, не е искано и че не го приемат такова, каквото е:
- Осмиване, иронизиране и непрекъснато подиграване с детето;
- Държането и отношението към детето да е като към по- малко важно, неструващо, малоценно в сравнение с другите деца в семейството;

Психическото насилие е едно от най-трудно доказуемите. Съвсем възможно е истински отговорни родители да се е случвало да извършат едно или две от изброените поведения спрямо децата си. Поради тази причина може да се приеме, че психическо насилие се случва, когато детето е подложено на непрекъснати атаки и емоционално наранявано от страна на възрастните, т.е. не става въпрос за изолиран инцидент. То причинява дълготрайно увреждане на емоционалното развитие на детето.

„Емоционалното малтретиране предполага обмислени, съзнателни и насочени атаки към развитието на детето, неговата личност и собствен образ, неговите социални компетентности, което включва модел на емоционални и физически деструктивно поведение към детето проявяващо се в пет форми:

1.Отхвърляне-възрастният отказва да опознае света на детето и да „признае“ потребностите на детето;

2.Изолиране-отстраняването на детето от естествени и подходящи за възрастта нормални социални изживявания и опит което води до вътпяване и принуждаване на детето да вярва, че то е само на света.

3.Тормозене на детето-вербални нападки създаващи климат на страх, принуждаване и сплашване на детето, което води до принуждаването на детето да вярва, че светът е капризен и враждебен спрямо него.

4.Игнориране-лишаването на детето от базисно стимулиране и съчувствие, условия на задушавашо, ограничаващо емоционално и интелектуално развитие.

5.Развращаване- стимулиране на детето да се занимава с антисоциални прояви, подкрепяне на правонарушително поведение което води до състояние на неадекватност на детето към нормалното социално поведение и живот“

Индикатори, които могат да насочат към възможно психическо насилие:

- Бягане или криене;
- Неотделяне от възрастен, различен от родителите на детето, резервираност и страх от родителите;
- Самонарапяване;
- Агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, например упорито непослушание, преднамерено цапане или подмокряне, агресивност към другите деца;
- Неучастие в заниманията в детската градина, загуба на доверие и ниска самооценка;
- Самозанемаряване, например постоянното обличане на едни и същи дрехи и отказ да сменя коса си;
- Детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да комуникира с връстниците си и да е резервирано към възрастните;
- Изоставяне в развитието, при което детето иска да се държат с него като с малко дете, например подмокряне леглото;
- Нарушаване на модела на хранене и сън;
- Психоматични болести;
- Избухвания и изблици, които са необичайни за възрастта и пивото на развитие на детето;
- Дтето не се развива пълноценно, например забавено физическо развитие, тегло и ръст под нормата, нездрав общ вид.

Сексуалното малтретиране може да включва:

- Неприлично/цинично излагане, показване на детето (може даа бъде инцидентно, непостоянно)
- Въвличане на детето в сексуални действия с други възрастни или деца с цел сексуалното задоволяване на възрастен човек;
- Мастурбиране на детето;
- Докосване, галене или целуване на дтето със сексуален характер и с цел сексуално задоволяване;
- Детска порнография, включваща въвличането на децата в сексуални действия с други възрастни , като тези действия се записват на видео, филмова лента или на фотографска техника с цел или възможност за разпространяване на съдържанието.

Разпознаване на сексуалното малтретиране:

- Поведение, характеризиращо се с избухвания; поведение, насочено към привличане на вниманието; развита фантазия, истерични изблици, избухвания в плач;
- Надрапчивости за замърсеност, отбягване на банята или обратното- непрекъснато миене или къпане;
- Болка по време на уриниране;
- Смущения в съня и храненето;
- Необясними или психосоматични болести;
- Сексуални познания и/или поведение, които изглеждат необичайни за възрастта и степента на зрялост на детето;
- Болка или дразнене около вагината, пениса или ануса;
- Честа мастурбация;
- Гняв, враждебност или агресия към възрастните и другите деца;
- Възпадения, зачервявания, охлузвания и порязвания около гениталиите или ануса;
- Изричане на лъжи;
- Неудобство или трудност при вървене и седене;
- Страх от определени възрастни и/или избягване на деца;
- Бягство, тревога, отчаяние;
- Течение или кръвене от вагината или пениса;
- Влошаване на поведението и успеваемостта в детската градина;
- Нежелание за преобличане
- Разиграване на сексуални сцени чрез игра или рисунки;
- Сексуални игри с други деца, които показват прекалено задълбочени познания.

Пренебрегване на детето

Пренебрегване се появява, когато родителите не могат или се провалят в задоволяването и посрещането на базисните потребности на детето, като например осигуряване на подходяща храна, подолон, топлина, хигиена и медицински грижи. Детето може, също така, да бъде negliжирано чрез липсата на адекватно наблюдение и внимание, контрол, например когато малко дете е оставено само или в компанията на по-малко дете, когато на детето се позволява да се скита само без надзор. Пренебрегването обикновено се свързва с това да не се прави нищо, а не толкова с активно действие, което активно да наврежда на детето.

Разпознаване на пренебрегването

Физически индикатори

- Незадоволително физическо развитие, тегло и ръст под норма за възрастта на детето;
- Детето може да изглежда слабо, бледо, да има не здрав вид;
- Неподходящо облекло;
- Детето е гладно, прясжда, когато получи храна;
- Болести и травми, за които не са положени грижи, например нелекувани инфекции;
- Чести детски болести, например настинки, кашлици, диария;
- Липса на интерес, трудности при стимулирането;
- Ниска хигиена-мръсни дрехи, некъпно тяло и коса, силни обриви;
- Детето може да е апатично и със запуснат вид;
- Умора.

Влияние на родителя:

Тези фактори в комбинация с другите са тясно свързани с вероятността от бъдещо насилие върху детето.

- Малтретиране : проявява се при неполагане на грижи за родителя когато е бил дете.
- Жестокост при малтретиране- изоставянето на родителя като дете е довела до сериозно емоционално объркване и/или физически белези, недъзи. Възможно е и родителят да е бил

лишен от привързаност или е имло разрыв в привързаността в детството:

-Повтарящо с , но не жестоко малтретиране- изоставянето на родителя като дете или не полагането на ефективни родителски грижи за него са довели до емоционалното му или физическо увреждане.

- Епизодично малтретиране- родителя е бил малтретиран или изоставян като дете, но не по жесток начин и без трайни увреждания.

-Малтретиране-изоставяне без сериозни инциденти. Родителят не си спомня да е бил малтретиран или изоставян, но изразява неудовлетворение от грижите и отношението, получени в детството.

-Скрито малтретиране-родителя си спомня, че като дете е бил обичан и за него са полагани добри грижи, без инциденти, малтретиране или изоставяне.

Родителски очаквания за детето:

-Нереалистични очаквания с насилствено наказание и/или изоставяне.

Нереалистичните очаквания на родителя за детето могат да прераснат в насилствено поведение, физически наказания или изоставяне на детето.Палагането на физически наказания, стигащи до жестокост е единствения отговор на родителя към непослушанието на детето.

-Нереалистични очаквания с гневни конфликти и/или изоставяне.

Нереалистичните очаквания на родителя за детето могат да предизвикат чести конфликти , гняв или пренебрегване на детето, поставяйки го в състояние на висок риск. Родителят често налага крайни физически наказания и вербалните му методи за възпитание и дисциплина са прекалено строги и неподходящи за възрастта и постъпката на детето.

-Непоследователни очаквания водещи до объркване и/или пренебрежение.

Родителят знае какво трябва да е поведението му спрямо детето, н е последователен в очакванията си, което води до раздразнение и объркване у детето. Той е последователен в използването на вербалните и физическите методи на възпитание, които са неподходящи за възрастта и поведението на детето.

-Реалистични очаквания с минимална подкрепа.

Родителят знае как да се държи подходящо и в повечето случаи има реалистични очаквания към детето. Той не окуражава или подпомага детето дори да му е необходима помощ, за да се сблъска детето със стандартите на поведение за възрастта му. Използваните от родителя вербални методи на възпитание съответстват на възрастта и поведението на детето.

- Реалистични очаквания със силна подкрепа.

Родителят се държи подходящо и има последователни и реалистични очаквания за детето. Определя на детето безопасни и разумни граници с приемливи последици. Има гъвкави изисквания и предоставя на детето възможност за изява, като го окуражава и му помага, когато е необходимо.

Как родителят възприема детето?

Отхвърля детето и е враждебен към него :

Родителят разглежда детето като „нещо зло или лошо“.Постоянно го осъжда и критикува. Мрази и ненавижда детето , враждебен е. Родителят възприсма детето като „различно“(пол,недъг,външен вид,сексуална ориентация), което го прави по уязвимо за нараняване.

Родителят не одобрява и пренебрегва детето:

Той вижда у детето причина за проблемите си.Родителят критикува и пренебрегва детето. Студен или неотзивчив е към него.

Родителят е резервиран и безразличен към детето:

Родителят нито приема, нито отхвърля детето, не изразява емоционално съпричастие и рядко

демонстрира приемане.

Обикновено приемане на детето: родителят приема детето през повечето време.

Много добро приемане на детето:
Родителят често и спонтанно показва одобрение към детето. Приема детето дори когато не одобрява поведението му.

Физическа възможност за грижа за детето

При оценка на физическо заболяване или недъг е необходимо да се вземе предвид наличието на следните симптоми след употреба на наркотични вещества: безсъние, епилептични припадаци, раздразнителност, силно главоболие, хронична умора.

-Непособност за полагане на грижи за детето поради хронично заболяване или увреждане на родителя.
Остро или хронично заболяване, трайно увреждане или остра болка намаляват способността на родителя да се грижи за детето.

-Физическо увреждане или заболяване на родителя, което сериозно намалява възможността му да се грижи за детето.
Заразна болест, застрашаваща сериозно здравето или терминало заболяване намаляват способността на родителя да се грижи за детето.

-Умерено физическо увреждане или заболяване, които имат само ограничено влияние върху способността за грижа за детето.

Родителят е практически здрав, но има едно или повече физически заболявания или увреждания, които се отразяват умерено върху способността за грижа за детето.

-Физическо заболяване или увреждане на родителя, което не се отразява съществено върху способността му да се грижи за детето.

Родителят има физическо заболяване, което не е достигнало до степен на значимо увреждане и влияе незначително или изобщо не влияе върху способността за грижа за детето.

-Родителят е здрав или наличието на недъг не се отразява върху способността за грижа за детето.

Родителят по принцип е в добро здраве и не страда от болести, които биха се отразили върху грижите за детето.